

MESTNA OBČINA CELJE
KOMISIJA MLADI ZA CELJE

Raziskovalna naloga:

LEPOTNI IDEALI

Avtorici:

Ana Košak, 9.razred

Leja Umek, 9.razred

Mentorica:

Simona Mesojedec, prof.RP

Celje, marec 2018

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA CELJE

Raziskovalna naloga:

LEPOTNI IDEALI

Avtorici:

Ana Košak, 9.razred

Leja Umek, 9.razred

Mentorica:

Simona Mesojedec, prof.RP

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2018

KAZALO

1 UVOD	1
2 TEORETIČNI DEL	2
2.1 LEPOTNI IDEAL SKOZI ZGODOVINO.....	2
2.2 NOTRANJA IN ZUNANJA LEPOTA.....	7
2.3 LEPOTA IN DRUŽBENI STANDARDI.....	8
2.4 MLADOSTNIKOV LEPOTNI IDEAL.....	10
3 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	12
3.1 RAZISKOVALNE HIPOTEZE.....	13
3.2 RAZISKOVALNE METODE.....	14
4 OSREDNJI DEL	16
4.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV.....	16
4.1.1 Ali se ti zdi zunanji videz pomemben?.....	16
4.1.2 Kaj je zate lepota?.....	17
4.1.3 Zakaj se ti nekdo zdi lep?.....	18
4.1.4 Kaj in kdo vpliva na to, da ti je nekdo všeč?.....	19
4.1.5 Se poslužuješ različnih diet, hujšaš, zato da bi tvoj videz bolj ustrezal drugim?.....	20
4.1.6 Si pozoren na to, da si oblečen »po modi«in da slediš trendom?.....	20
4.1.7 Ali uporabljaš ličila (puder, senčilo za oči, šminka) vsak dan?.....	21
4.1.8 Si že obiskala kozmetični salon?.....	21
4.1.9 Ali si barvaš lase?.....	22
4.1.10 Ali si lakiraš in podaljšuješ nohte?.....	22
4.1.11 Ali si podaljšuješ trepalnice, rišeš obrvi?.....	23
5 DISKUSIJA	24
6 ZAKLJUČEK	26
7 VIRI IN LITERATURA	27

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Prikazuje, število anketiranih učencev po spolu.....	12
Graf 2: Prikazuje, število anketiranih učencev glede na razred, ki ga obiskujejo.....	13
Graf 3: Prikazuje, ali se učencem zdi zunanji videz pomemben.....	16
Graf 4: Prikazuje, kaj je za učence lepota.....	17
Graf 5: Prikazuje, zakaj je učencem nekdo lep.....	18
Graf 6: Prikazuje, kaj in kdo vplivajo na to, da je učencem nekdo všeč.....	19
Graf 7: Prikazuje, ali se učenci poslužujejo diet in hujšajo, da bi ustrezali drugim.....	20
Graf 8: Prikazuje ali so učenci pozorni na to, da so oblečeni moderno in da sledijo trendom...	20
Graf 9: Prikazuje, vsakodnevno uporabo ličil pri osnovnošolskih dekletih.....	21
Graf 10: Prikazuje, koliko deklet je že obiskalo kozmetični salon.....	21
Graf 11: Prikazuje, dekleta, ki si barvajo lase.....	22
Graf 12: Prikazuje, ali si učenke lakirajo in podaljšujejo nohte.....	22
Graf 13: Prikazuje, ali si učenke podaljšujejo trepalnice in rišejo obrvi.....	23

POVZETEK

Lepota. Vsakdo je rad lepo urejen in rad izgleda lepo. Prav zato sva si postavili izziv in se lotili raziskovalne naloge z naslovom Lepotni ideali. V teoretičnem delu naloge sva se posvetili zgodovini lepotnega ideala, notranji in zunanji lepoti, družbenim standardom in mladostnikovemu lepotnemu idealu. V empiričnem delu naloge naju je predvsem zanimalo ali je učencem zunanji videz pomemben in kaj je za njih lepota. Kdo ima vpliv na to, da jim je nekdo všeč. Ali sami skrbijo za zunanost z različnimi dietami in modnim oblačenjem zato, da bi ustrezali družbi. Pri dekletih pa naju je zanimalo ali se vsakodnevno ličijo, obiskujejo kozmetične salone, si barvajo lase, lakirajo in podaljšujejo nohte in trepalnice.

Prišli sva do zanimivih ugotovitev. Učencem se zunanji videz ne zdi zelo pomemben je pa za njih lepota to, da nekdo izgleda lep. Lep se jim zdi nekdo, ki ima lep obraz. Vpliv na to, da jim je nekdo všeč imajo predvsem prijatelji in mediji. Zato, da bi bolj ustrezali drugim pa osnovnošolci ne hujšajo in ne sledijo modnim smernicam. Dekleta si zunanjšega videza še ne olepšujejo z ličili, barvanjem las in lakiranjem ter podaljševanjem nohtov ali trepalnic.

1 UVOD

Zunanja lepota je le del nas. Vsi si želimo biti lepi, zato za to marsikaj tudi naredimo. Seveda je lepota subjektivna, to pomeni, da lepo ne pomeni za vse enako. Ženske se rade naličimo in še kako drugače uredimo, zato da se bolje počutimo. Tudi oblečemo se za različne priložnosti različno. Kar se nam v danem trenutku pač zdi primerno. Vendar nas drugi ne ocenjujejo le po zunanjem videzu, ampak tudi po našem obnašanju, zato se tudi vedemo v različnih situacijah različno. Pomembno pa je, da imamo poleg urejenega videza tudi vrednote, po katerih živimo in ki oblikujejo našo osebnost, zaradi katere nas imajo radi naši najbližji. Naju je predvsem zanimalo ali je učencem zunanji videz pomemben in kaj je zanje lepota, kaj vpliva na to, da jim je nekdo všeč. Zanimalo naju je ali hujšajo, zato da bi bolj ugajali drugim in ali se oblačijo tako, da sledijo trendom. Samo pri dekletih pa naju je zanimalo, če se ličijo vsak dan, hodijo v kozmetične salone, si barvajo lase, podaljšujejo nohte,.... V sklopu raziskave sva postavili naslednje hipoteze:

H1: Predvidevava, da je učencem zunanji videz pomemben in da je lepota to, da nekdo izgleda lep.

H2: Predvidevava, da imajo vpliv na to, da jim je nekdo všeč predvsem mediji (tv, internet).

H3: Predvidevava, da učenci ne hujšajo in se ne oblačijo po modi, da bi ustrezali družbi.

H4: Predvidevava, da osnovnošolska dekleta ličil ne uporabljajo vsak dan in ne obiskujejo kozmetičnih salonov.

Spremembe, ki se vežejo na hipoteze sva preverili z anketnim vprašalnikom. Rezultati vprašalnika so predstavljeni z grafi v osrednjem delu naloge. Pri izdelavi raziskovalne naloge sva si pomagali z različnimi viri in literaturo, ki sva jo poiskali v šolski knjižnici in na spletnih straneh. Anketni vprašalnik sva razdelili v mesecu decembru in je bil anonimen, kar nama je zagotovilo to, da so učenci bolj resno in brez zadržkov odgovarjali. Vse odgovore sva temeljito pregledali in analizirali, kar je v glavnem delu tudi predstavljeno.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 LEPOTNI IDEAL SKOZI ZGODOVINO

Prazgodovina (do 3500 pr. n. št.)

Obdobje med 30 000 in 20 000 leti pr. n. št. je najbolj znamenito po podobah žensk, za katere so značilne velike prsi, trebuh, zadnjica in stegna ter pretirano izražena spolovila. Predstavljajo jih v vseh obdobjih življenja: v odraščanju, nosečnosti, ob porodu in debelosti v poznejšem življenju (Anoscia, 2010).

Stari vek 3500 pr. n. št. - 476 n.š.

Prve civilizacije – Egipt

Za egipčanski lepotni ideal je veljalo mladostno in vitko telo, ozek pas, široka ramena, dolgi udi ter dolgi prsti, gladek obraz in raven nos. Egipčanke so si sistematično odstranjevale dlake, saj je poraščenost veljala za simbol barbarstva. Ženske obleke so segale od prsi do kolen ali gležnjev, obleke, ki so razkrivale spolovila, pa niso veljale za nespodobne. Lastnosti, kot sta debelost in starost, nista bili zaželeni. Egipčanke so svoje telo okraševale z nakitom, ki je poleg estetske nosil tudi magično vlogo. Pomembno vlogo so igrale tudi lasulje, ki so veljale za zapeljive in elegantne. Za osrednjo ličilo je veljalo črno črtalo, s katerim so si podaljševale obrvi in tako poudarile »čar pogleda«, uporabljale pa so tudi očesna barvila, ki so bila izdelana iz različnih rudnin. Velik pomen je imel tudi puder za obraz. Z različnimi mazili so skrbele za čvrstost kože, z njimi pa so preganjali tudi žuželke in mrčes. Stil ličenja starih Egipčank pa zagotovo odseva tudi v modernem svetu kozmetike (Anoscia, 2010).

Kleopatra VII velja za eno izmed najslavnejših žensk vseh časov. Bila je kraljica, ki je vladala Egiptu in celotni obali vzhodnega Sredozemlja. Že kot otrok je veljala za boginjo. Kakšna je bila njena realna podoba, pričajo samo kovanci, ki so jih skovali v času njenega življenja. Imela naj bi orlovski nos, polne ustnice, ostro in štrlečo brado ter visoko čelo. Oči je imela široko in globoko vsajene. Predvidevajo, da je bila temnolasa s temnejšo poltjo. Bila je

izjemna, saj je imela ogromno znanj. Bila je edina ženska v antičnem svetu, ki je vladala sama brez tuje pomoči. Starogrški zgodovinar Plutarh opozarja, da Kleopatra morda ni bila lepa, vendar je njeno bogastvo Rimljanom jemalo dih. Sprva so jo opisovali kot postavno in očarljivo, v srednjem veku pa je pridobila sloves izjemne lepote s karizmo (Anoscia, 2010).

Antična Grčija

Grki so lepoto dojemali kot celoto telesne in duhovne lepote. Izraz grških likov priča o veliki, umirjeni duši. Lepo je, kar je skladno, simetrično in v razmerjih (Eco, 2006).

Zaželeno je bilo mišičasto, atletsko telo, ki je pomenilo odrekanje in trdo delo, ne samo pri moških, temveč tudi pri ženskah. Ideal moškega telesa takratnega obdobja predstavljajo goli kipi (kurosi) z izklesanim, mišičastim telesom (Anoscia, 2010).

Kipi mladenk so razodevali, da je deklica lepa zaradi pravilnega razmerja udov. Ženski kipi (kore) so oblečeni, z nakazanimi prsmi pod obleko. Ženskost figure je nakazana v obleki, pričeski in nakitu, ki je razglašalo bogastvo njenega moškega in je bila razumljena kot statusni simbol.

Sramne dlake pri ženskah v antični Grčiji niso bile zaželene, zato so si jih pogosto odstranjevale s puljenjem ali so jih osmodile. Ličile so se predstavnice različnih družbenih statusov, tako gospodinje kot tudi prostitutke. Najbolj je bila zaželena bela polt, ki je nakazovala, da je ženska uglednega položaja in ji ni potrebno delati na soncu (Hollingsworth, 1993).

Srednji vek 476 - 1492

Srednji vek je zaznamoval močan vpliv katoliške cerkve, družba je bila patriarhalna. Ženske so bile v podrejenem položaju. Katoliška cerkev jim je velikokrat narekovala, kako se morajo oblačiti in obnašati. Razgaljenost je veljala za nespodobno. Lepotni ideal je bil bela polt, ki je kazala, da ženski ni potrebno delati, ampak lahko uživa v svojih sobanah. Posledično je nakazovala na visok družbeni status. Srednji vek zaznamuje gotski ideal ženskega telesa –

majhne prsi in jajčasta oblika trebuha, ki je veljal za najbolj erotični del ženskega telesa in je poudarjal plodnost ženske. Le-ta je v tistem času imela velik pomen zaradi kuge, ki je terjala veliko žrtev. Od ličil so ženske uporabljale puder, kljub temu, da je krščanstvo sicer prepovedovalo uporabo ličil (Bornšek, 2014).

Novi vek 1492 - 1918

Zgodnji novi vek zaznamujeta predvsem dve obdobji, renesansa (z začetkom v 14. stoletju) z razvojem znanosti in barok (v 17. stoletju). Barok se kasneje stopnjuje v rokoko.

V času renesanse in baroka so bili pojem lepote debelušni ljudje, saj so tako izkazovali svoj visok družbeni status, ki ni trpel pomanjkanja hrane. V tem obdobju se pojavi izrazito zanimanje za žensko telo in njeno upodabljanje. Iz nekaterih slik tega časa je razvidno, da so obilnejše postave veljale za lepe, trebuh je bil okrogel, izraziti so bili boki in prsi. Moda se je začela spreminjati. Pojavila sta se steznik in krinolina, ki zabrišeta realno podobo ženskega telesa. Ženske so modo narekemale na evropskih dvorih. Pomembno vlogo poleg oblek je imela »lepa notranjost« (<http://www.gcc.si/wpcontent/uploads/2006/11/renesansa.pdf>).

Francoska kraljica Katarina Medičejska je v 16. stoletju narekovala modo tedanjega časa, saj je uvedla nove standarde lepote ženskega telesa. Pas naj bi bil ožji, prsi pa večje. Pas kraljice Medičejske naj bi meril zgolj 33 centimetrov in ta mera je takrat veljala za lepotni ideal (Bornšek, 2014).

Angleška kraljica Elizabeta I. je živela v 16. stoletju in je bila ena izmed vplivnih žensk v svetovni zgodovini. Sledila je modnim zapovedim tistega časa. Na njenih portretih lahko opazimo, da so se obleke resnično začele širiti ter polniti z okrasjem. Njena polt je bila vedno aristokratsko bela (Bornšek, 2014).

V 18. stoletju so bili nekaj časa pri ženskah popularni korzeti, ki so zmanjšali pas in povzdignili oprsje, vendar se konec tega stoletja odlikujeta preprostost, udobnost in eleganca. Razlike med plemkinjami in meščanskimi ženskami so se zmanjšale. Moda jim je narekovala, naj ne skrivajo več prsi, temveč naj si srajčke zapnejo s pasom, ki bo prsi rahlo podpiral.

V 19. stoletju so se začele ženske vedno bolj obremenjevati s spreminjanjem in lepotičenjem svojih teles. Ugajati in biti lepa postane njeno poslanstvo (Eco, 2006).

Druga polovica 19. stoletja se že staplja s sodobnostjo in tako lahko opazimo počasno oblikovanje idealne podobe ženske, ki je značilna za današnji čas. V tem obdobju ženske bolj uporabljajo kozmetiko. Na prelomu stoletja pa začne delovati tudi kozmetična industrija. Pojavljati so se začeli novi ideali glede ženske postave vezani na medicino in spoznanje, da debelost ni dobra za zdravje, vitkost pa naj ne bi nakazovala na revščino. Vitko telo je postalo znak visokega statusa, saj kaže, da oseba zaradi svoje premožnosti ne potrebuje telesne rezerve v obliki dodatne teže (<http://www.tosemjaz.net/clanki/529/detail.html>).

Novejša zgodovina 1918 – danes

20. stoletje je obdobje velikih sprememb v smislu politike, mišljenja in tehnologije. To je pomembno obdobje tudi v oblikovanju ženske mode in osvobajanju ženske izpod okrilja moškega. Povsod so navzoči lepotni standardi, ki poudarjajo vitkost telesa, na katere se močno opira tudi lepotna industrija ter mediji, ki reklamirajo diete, telesno vadbo in lepotno kirurgijo. Pri ženskah se dostikrat pojavi nizka samozavest, ker so nezadovoljne s svojo telesno samopodobo. Ukvarjanje z videzom je postala osrednja skrb žensk vseh družbenih razredov (Bornšek, 2014).

V dvajsetih letih 20. stoletja, je v svetu mode nastopilo nedoraslo dekle (angl. flapper girl). Za videz teh deklet je bilo značilno plosko oprsje, vitke noge in naličen obraz. Oblika telesa je bila deška. Razširile so se diete, stradanje, stroga vadba ter motnje hranjenja, ker so želele doseči zaželeno idealno telo (Bornšek, 2014).

V tridesetih letih 20. stoletja so modne ideale predstavljale predvsem filmske igralkе. Za privlačno postavo je veljala tista z vitkim pasom in močnim oprsjem. Modne obleke so bile oblikovane tako, da so postavo še bolj poudarjale (Bornšek, 2014).

Samozavest in odločnost ženske sta bili v ospredju v času druge svetovne vojne in po njej. V petdesetih letih sta Hollywood in modna industrija oglaševala globoke dekolteje. Uporabljali so se podloženi nedrčki in stezniki, ki so zmanjšali obseg pasu in poudarili boke, katere je med hojo ženska pozibavala.

V šestdesetih letih so bili zaželeni ozki boki in vitke noge. Ženske so posegle po dietah, vitkost je postala simbol svobode in mladosti. Močno je naraslo tudi število deklet z anoreksijo in bulimijo.

Sedemdeseta leta so prinesla fitnes, ki je obljubljal zdrav videz, nekatere ženske pa so se začele ukvarjati tudi z body buildingom.

Lepa so bila široka ramena, zato je marsikatera ženska v svojo jakno vstavljala podložke, ki so omogočila doseči ta videz. Osemdeseta so bila leta čvrstih teles (Madonna).

V devetdesetih so se začeli pojavljati ekstremno suhi modeli žensk (Kate Moss) - super mlade, super bele, super suhe. Vitka dekleta so se v modni industriji ohranila vse do danes. Mediji so popularizirali telo, ki se ne stara, je vitko, čvrsto, brez nepravilnosti. Vse to so lahko dosegli s pomočjo uporabe računalniškega programa Photoshop. Vitko telo v zahodni kulturi povezuje srečo, uspeh, mladost, vitalnost in družbeno sprejetost. Debelost pomeni rezultat lenobe in je sprejeta kot neprivilčna, pogosto je stigmatizirana (Bornšek, 2014).

2.2 NOTRANJA IN ZUNANJA LEPOTA

Znanstvene raziskave so pokazale, da ljudje čednim ljudem pripisujejo tudi prijetne značajske lastnosti. Toda psihologi opozarjajo, da je takšno prepričanje huda zmotna. Lepi ljudje se prav v ničemer ne razlikujejo od drugih, poleg tega pa nam izkušnje govorijo, da lepota s seboj prinaša tudi težave. Lepe ženske veljajo za sebične, domišljave in zakonolomne, in to ne glede na to, da so lahko v resnici povsem drugačne. Moški težje ogovorijo lepe kot povprečne ženske. Sicer pa je zunanost spodbudna le ob prvem stiku, ko človeka še ne poznaš. Potem pa je lahko celo vir razočaranja, ko lepa zunanost ne izpolni pričakovanj o prav tako lepi in privlačni notranjosti. Psihologi zatrjujejo, da je za pravo lepoto mnogo pomembnejša samozavest kot pa sama lepa zunanost. (Carsten, 2000)

Lepota je več kot le dolge, suhe noge, oble prsi, koža brez gub in mozoljev. Pogled, nasmeh in prijeten nastop, vse to je pomembnejše od golih darov narave na telesu. Bodimo prijazni do drugih, s toplo besedo se spomnimo osamljenih, pozorno poslušajmo sogovornika, pomagajmo ljudem v stiski. Nič od tega ne zahteva posebnega truda, pa vendar pripomore k priljubljenosti več kot biti še kako lep. Bodimo predvsem takšni, da bomo sami sebi všeč. Če se bomo spoštovali in se cenili sami, nas bodo spoštovali, ljubili in cenili tudi drugi zaradi naše notranje lepote. (Carsten, 2000)

Lepota iz narave

Večina kozmetike je polna umetnih snovi, od katerih so nekatere s stališča zdravja vprašljive. Spet druge so lahko povezane s povečanjem občutljivosti kože ali alergijami. Ko govorimo o negi kože, lahko v naravi najdemo vse odgovore. Pomaga nam lahko nadzorovati mastnost kože, njeno suhost ali premagati čas. Narava lahko prav tako poskrbi za izčrpano polt, pa tudi prepreči nekatere izbruhe bolezni. Zato stopite na vrt in poskrbite za svojo kožo in zdravje. (Fairley, 2009)

Za dobro počutje in privlačen videz lahko poskrbimo s svežo zelenjavo, sadjem in zelišči iz domačega vrta. Cvetovi, listi ter sadovi narave in vrta ne razvajajo le naših brbončic, ampak tudi kožo in lase. Negovalno kozmetiko si lahko izdelamo tudi sami. (Bodenstein, 2012)

Pomembno je, da dobro poznamo učinkovine posameznih rastlin, vedeti moramo, kaj lahko kombiniramo, za kaj se posamezna rastlina uporablja ter postopek obdelave in uporabe domačih pripravkov.

2.3 LEPOTA IN DRUŽBENI STANDARDI

Kuhar (2004) pravi, da je lepota ključnega pomena za žensko identiteto. Lepotičenje je del njenega vsakdana, saj so jo že v otroštvu naučili, da je njen videz zelo pomemben. Ženska lepota je pričakovana, iskana in nagrajevana. Od nje se pričakuje, da bo skrbela za lepoto tudi v daljših partnerskih zvezah, da bi tako ohranila moško pozornost. Kljub spreminjanju lepotnih standardov in dostopnosti vseh družbenih institucij večina žensk še vedno definira preko zunanje podobe in sposobnosti, da privlači svojega partnerja. To nakazuje, da ženske za svoj videz skrbijo zato, ker same tako hočejo in ne ker bi jih moški ali družba v to prisilila. (Prijon, 2012)

Raziskave so pokazale tudi, da imajo ženske s slabšo postavo manjšo samozavest in so bolj negotove.

Prijon (2012) pravi, da so ženske okupirane z modnimi trendi. Prepričane so, da bo tista, ki bo lepša, dobila boljšega moškega.

Prijon (2012) je naredila raziskavo v obliki pogovora s pari. Ugotovila je, da so mlajše ženske bolj kritične do svojega telesa in postave kot starejše. Ugotovila je tudi, da je ženskam pri njihovem spolu všeč, da se lahko lepo oblačijo, lepotičijo, hodijo k frizerju itd. Ugotavljala je tudi odnos moških do tega, če se drugi moški ozirajo za njihovimi partnericami. Večini moškim in njihovim partnericam je to všeč. Ženske so na vprašanje, kaj pri tem občutijo, odgovorile, da se počutijo lepe, privlačne, zadovoljne in da jim to dvigne samozavest.

Raziskava britanskega prodajnega televizijskega programa QVC je pokazala, da Britanke sploh ne pomislijo na to, da bi kamorkoli odšle brez ličil. Povprečna Angležinja najmanj devetkrat na dan pomisli na svoj videz. Vsaj tri od desetih pa se ne bi niti čez hodnik službenih prostorov ali šole sprehodile ne da bi na svoj obraz nanese vsaj malo šminke. (Vsaka tretja ženska brez ličil ne bi iz hiše pomolila niti nosu, 2012)

Razgovori za službo in prvi zmenki so situacije, pri katerih se ženske veliko bolj obremenjujejo z videzom. Večina žensk se s svojim videzom obremenjuje zaradi mnenja drugih žensk in ne zaradi pozornosti nasprotnega spola. Torej se ženske ne ličijo zaradi nečimrnosti, pač pa zaradi dvigovanja samozavesti. (Vsaka tretja ženska brez ličil ne bi iz hiše pomolila niti nosu, 2012)

Raziskava je pokazala, da dve tretjini žensk ne upa iti v službo brez ličil. Izvedli so anketo in vzorec je zajemal več kot tri tisoč žensk. Več kot polovica žensk je odgovorila, da je ne moti, če jo prijatelji, družina ali partner vidi brez ličil. Vendar pa si več kot 70 odstotkov ne bi upalo priti v službo in stopiti pred sodelavce brez ličil in urejene pričeske. Zanimivo je tudi, da ena od šestih žensk ne bi odprla vrat, če bi nekdo pozvonil. (Pod stresom zaradi ličil, 2012)

Dveletna raziskava japonskega kozmetičnega koncerna Kanebo o uporabi ličil, oziroma zakaj so pudri, maskare, črtala in drugi pripomočki pri ženskah tako priljubljeni, je prišla do presenetljivih rezultatov. Znanstveniki so z analizo delovanja možganov prišli do spoznanja, da ženske mislijo, da drugi vidijo njihov obraz enako kot one same. Sprosti dopamin in povzroči občutek užitka. Tako ženske do pozitivnih občutkov pridejo že pred nanosom ličil. (Japonski znanstveniki so odkrili, zakaj ženske obožujejo ličila, 2009)

2.4 MLADOSTNIKOV LEPOTNI IDEAL

Obdobje zgodnjega mladostništva se začne z 11. ali 12. letom in traja nekje do 14. leta (Papalia, 2003). V tem obdobju začne posameznik sebe dojemati kot individuuum, s svojimi lastnimi čustvi, značilnostmi in posebnostmi. Postopno se začne čustveno osamosvajati od svoje primarne družine in drugih odraslih, ki ga obdajajo (Pušenjak, 2007)

Mladostništvo je težko obdobje iskanja lastne identitete, razvijanja svoje spolne vloge in urjenja v odnosih. Za mladostnika je socialna sprejetost bistvenega pomena. Res je, da je zaskrbljenost glede telesnega videza v tem življenjskem obdobju na vrhuncu. Adolescenca je prav gotovo najbolj kritično obdobje glede telesne samopodobe, saj velja za obdobje sprememb, samozavedanja in iskanja identitete. Ker je telo neločljivo povezano z osebno identiteto, je skrb za zunanjo podobo v tem obdobju še posebej močno izražena (Cesar, 2007).

Telo oziroma telesni videz je za dekleta v adolescenci prevladujoča skrb, in sicer ne glede na njihovo dejansko težo in stopnjo telesnega razvoja, in mu posvečajo veliko pozornosti.

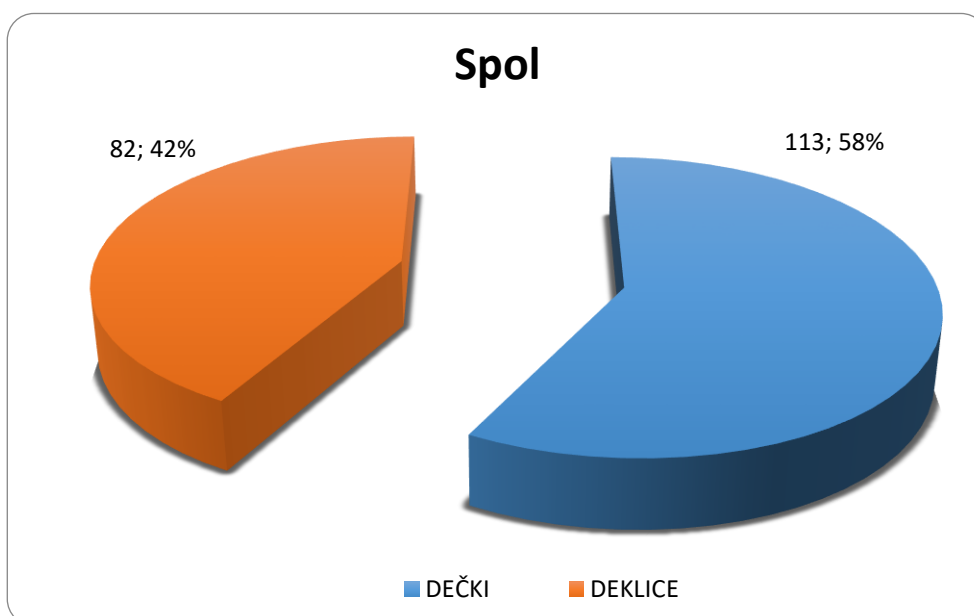
Da bi se počutil sprejetega, je pripravljen svojo podobo, kar se da približati tisti, ki velja za ideal. Mladostnik z nizko samopodobo in pod hudimi vplivi družbe, ki dostikrat oblikuje ideal vitkosti in nerealne lepote, se lahko hitro znajde v hudih stiskah, ki jih sam ne zmore rešiti. Če ob njem ni odraslega, ki bi mu pomagal, se lahko hitro zateče v neustrezne diete, prekomerno telovadbo in hujšanja.

Mediji danes vztrajno utrjujejo stereotipno podobo lepotnega ideala. V revijah, reklamnih letakih in panojih, na internetnih straneh in na televiziji nenehno srečujemo urejene ženske s popolnimi postavami, nasmejane družine, uspešne moške in pridne otroke. Najstniki so v iskanju lastne identitete velikokrat nemočni in lažje podležejo različnim zunanjim vplivom. Svojo identiteto si oblikujejo tudi na podlagi ponotranjene idealne podobe, ki mu jo že od

zgodnjega otroštva prikazujejo mediji (že majhne deklice si želijo podobo Barbik). Imajo zahtevno nalogo, da si iz množice nasprotujočih si informacij kritično izberejo tiste, ki jim bodo v pomoč pri oblikovanju lastne identitete, zdravega stila življenja in samozavesti (Požun, 2009).

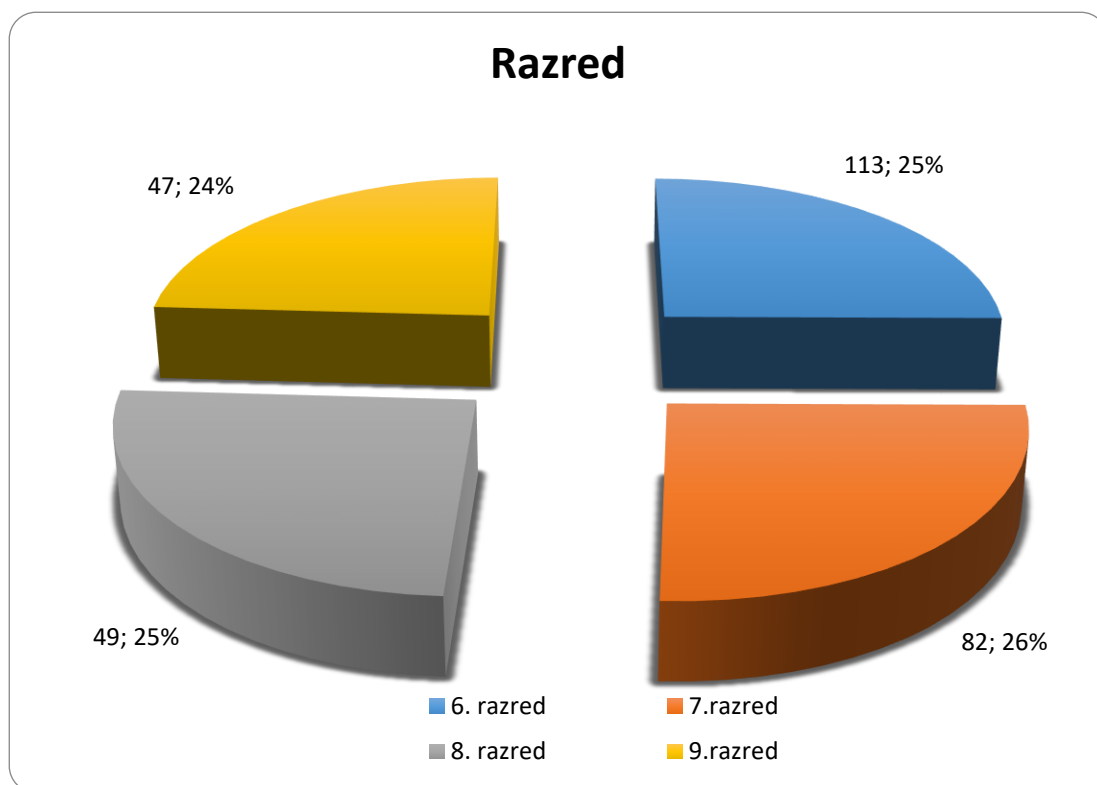
3 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Najina raziskava temelji na vzorcu 195 učencev osnovne šole Hudinja. Anketo sva razdelili med učence 6., 7., 8. in 9. razredov na osnovni šoli Hudinja. Želeli sva ugotoviti ali je učencem zunanji videz pomemben in kaj je zanje lepota, kaj vpliva na to, da jim je nekdo všeč. Zanimalo naju je ali hujšajo, zato da bi bolj ugajali drugim in ali se oblačijo tako, da sledijo trendom. Samo pri dekletih pa naju je zanimalo, če se ličijo vsak dan, hodijo v kozmetične salone, si barvajo lase, podaljšujejo nohte,....

Graf 1: Prikazuje, število anketiranih učencev po spolu

Anketni vprašalnik je reševalo 195 učencev osnovne šole Hudinja. Od tega je anketni vprašalnik rešilo 113 (58%) dečkov in nekaj manj 82 (42%) deklic.

Graf 2: Prikazuje, število anketiranih učencev glede na razred, ki ga obiskujejo

Anketirali sva učence od 6. do 9. razreda. Graf nam prikazuje, da je število anketiranih v vseh razredih zelo podobno.

3.1 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

1. Hipoteza vezana na zunanji videz.

H1: Predvidevava, da je učencem zunanji videz pomemben in da je lepota to, da nekdo izgleda lep.

2. Hipoteza vezana na vpliv lepote.

H2: Predvidevava, da imajo vpliv na to, da jim je nekdo všeč predvsem mediji (tv, internet).

3. Hipoteza vezana na hujšanje in modo.

H3: Predvidevava, da učenci ne hujšajo in se ne oblačijo po modi, da bi ustrezali družbi.

4. Hipoteza vezana urejenost zunanjega videza.

H4: Predvidevava, da osnovnošolska dekleta ličil ne uporabljajo vsak dan in ne obiskujejo kozmetičnih salonov.

3.2 RAZISKOVALNE METODE

Najina raziskava je temeljila na naslednjih metodah:

- metoda dela z viri in literaturo
- metoda anketiranja
- metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija
- izdelava pisnega poročila

Metoda dela z viri in literaturo

Po posvetovanju z mentorico sva v knjižnici poiskali primerno literaturo. Te ni bilo prav veliko. Veliko sva si pomagali tudi z internetom, kjer sva našli veliko zanimivih člankov in fotografij.

Metoda anketiranja

Anketni vprašalnik nama je služil v empiričnem delu najine raziskave. Anketo sva v mesecu decembru razdelile med učence 6., 7., 8. in 9. razredov na OŠ Hudinja, katero so reševali v času razrednih ur. Anketa je bila anonimna, kar nama je zagotavljalo, da bodo učenci navajali resnične podatke. V vprašalniku so bila vprašanja zaprtega tipa, le nekaj vprašanj je zahtevalo še utemeljitev. Vprašanja od 1. – 6. so bila namenjena vsem učencem, vprašanja od 7. - 11. pa samo dekletom. Pri obdelavi podatkov in interpretaciji rezultatov je torej tu manjši vzorec.

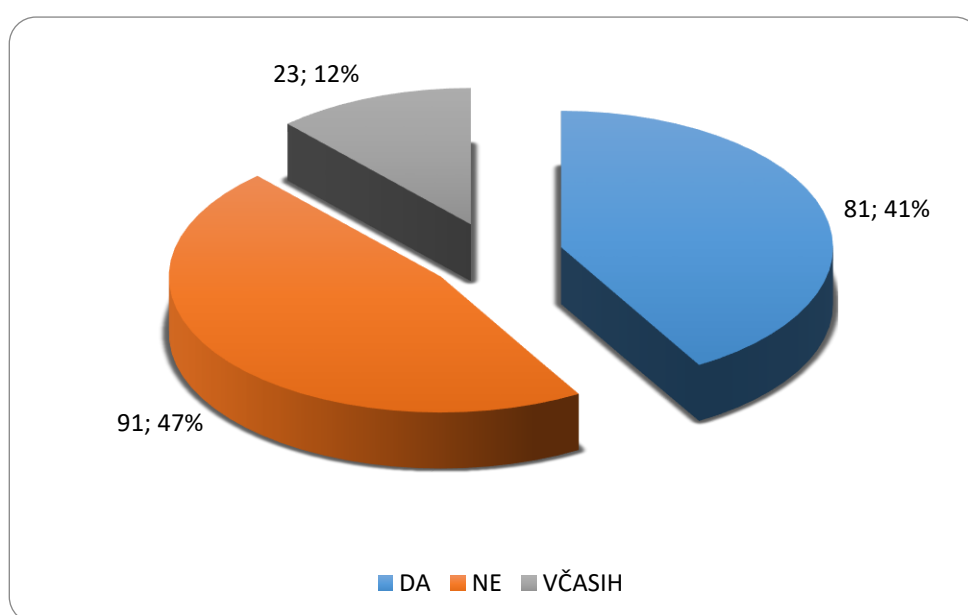
Metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija

Vrnjene anketne vprašalnike sva natančno pregledali in analizirali. Najprej sva jih ločili po razredih in po danih odgovorih. Izdelali sva tabele za lažje analiziranje in za lažji grafični prikaz. Pomagali sva si z računalniškim programom Microsoft Word in Microsoft Excel. Vse zbrane podatke sva interpretirali in ugotovitve zapisali.

4 OSREDNJI DEL

4.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV

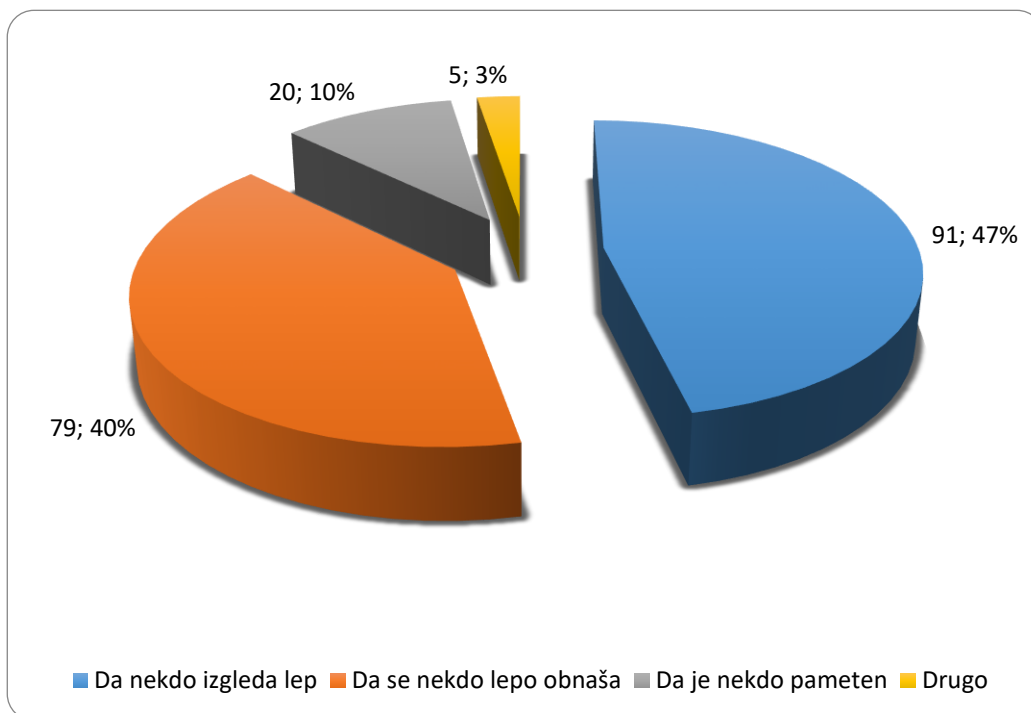
4.1.1 Ali se ti zdi zunanji videz pomemben?

Graf 3: Prikazuje, ali se učencem zdi zunanji videz pomemben

Ugotovili sva, da se učencem v veliki večini zunanji videz ne zdi pomemben. Tako je odgovorilo skoraj polovica učencev, to je 91 (47%) učencev. Kar veliko učencev – 81 (41%) meni, da je zunanji videz pomemben. Nekaj učencev – 23 (12%) pa meni, da jim je zunanji videz pomemben včasih.

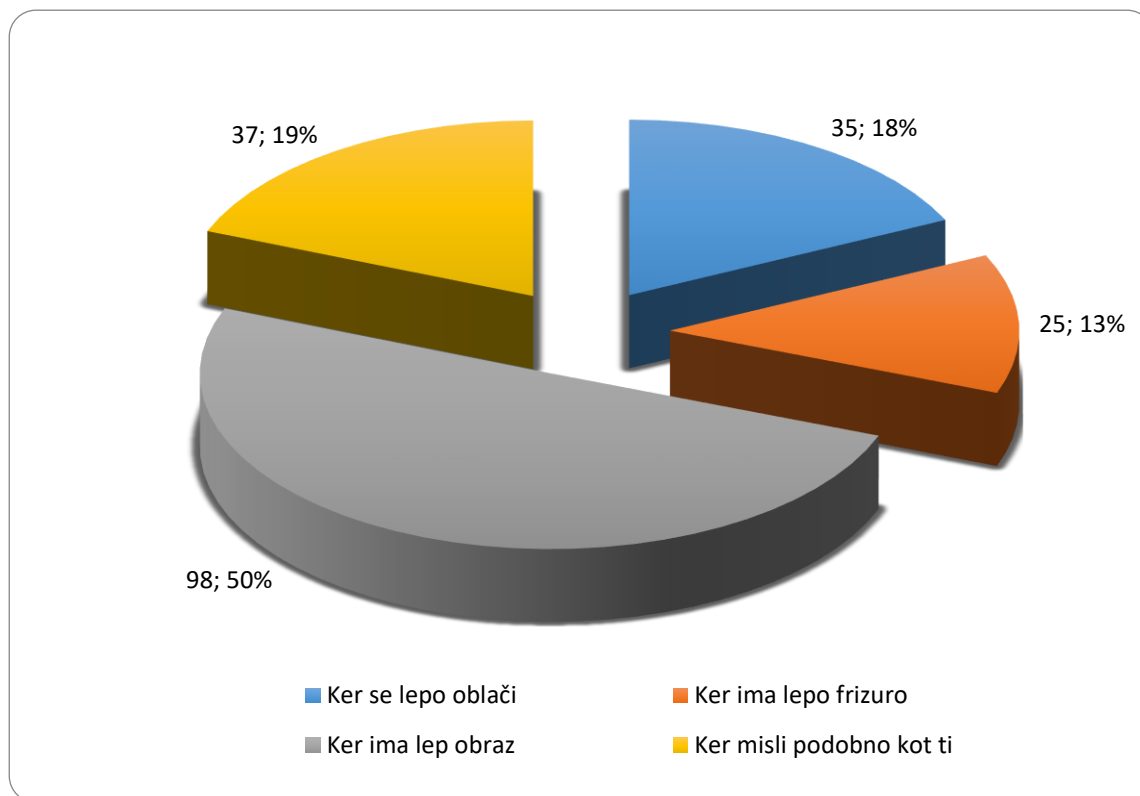
4.1.2 Kaj je zate lepota?

Graf 4: Prikazuje, kaj je za učence lepota

Iz grafa je razvidno, da je v največjem odstotku za učence lepota to, da nekdo izgleda lep. Tako jih meni skoraj polovica anketiranih. Sledi odgovor, da se nekdo lepo obnaša. Nekaj učencev se je odločilo za odgovor drugo, kjer so navedli predvsem ta da so sami sebi lepi, da je pomemben karakter-značaj osebe.

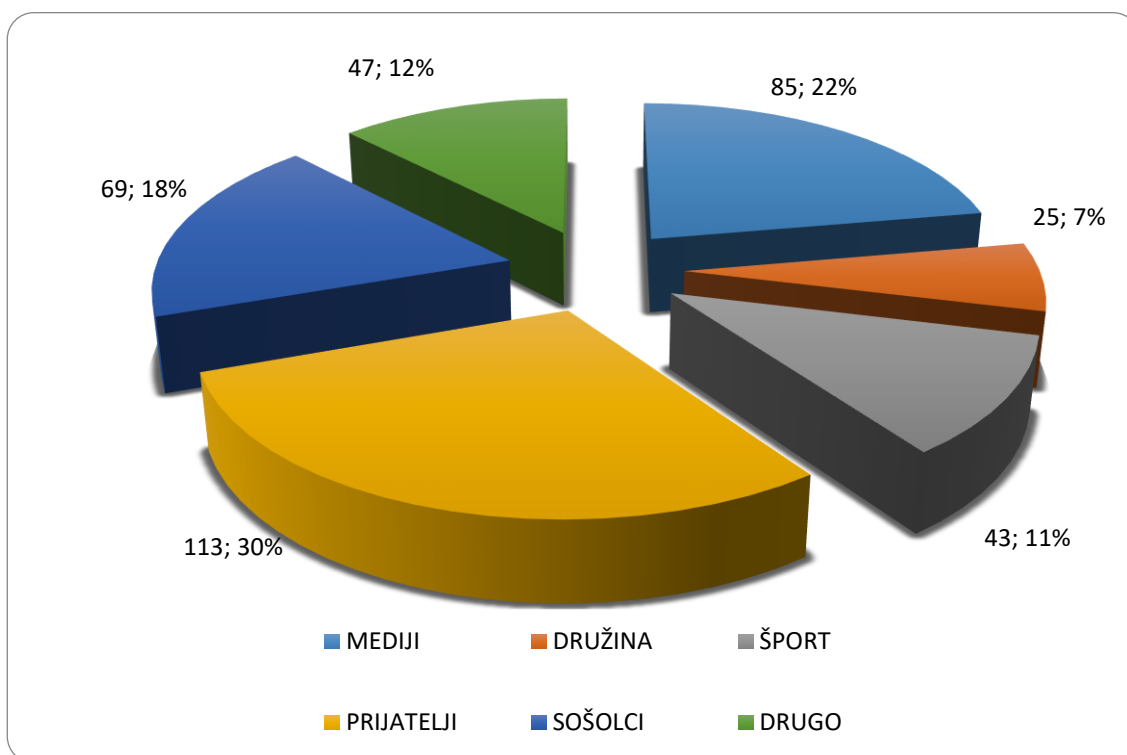
4.1.3 Zakaj se ti nekdo zdi lep?

Graf 5: Prikazuje, zakaj je učencem nekdo lep

Iz grafa je razvidno, da je največ učencem nekdo lep, če ima lep obraz. Tako je odgovorilo 98 učencev, kar je 50 %. Zelo podobna sta si odgovora, ker misli podobno kot ti – 19% in ker se lepo oblači – 18%. Najmanj učencev se je odločilo za odgovor v povezavi s frizuro. Učenci so imeli še možnost da napišejo druge stvari, vendar jih niso.

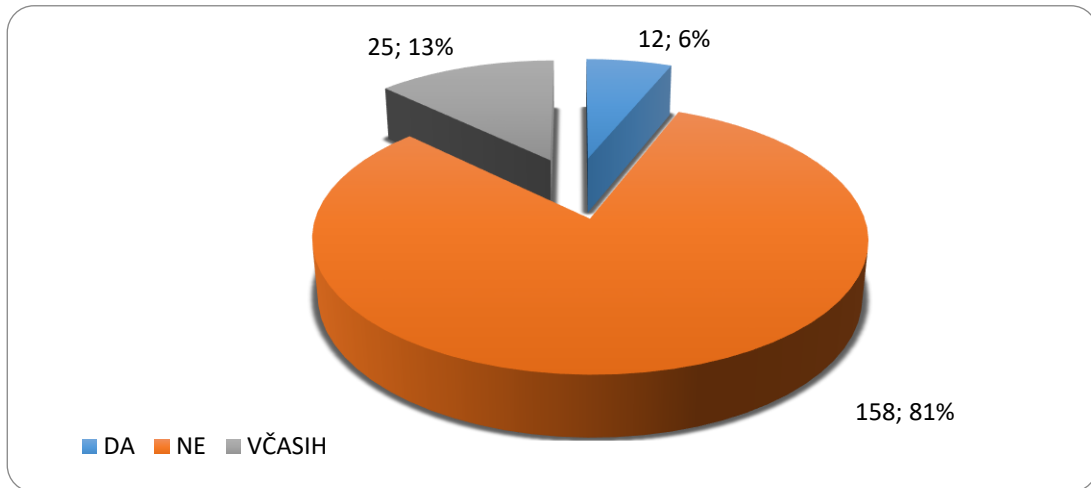
4.1.4 Kaj in kdo vpliva na to, da ti je nekdo všeč?

Graf 6: Prikazuje, kaj in kdo vplivajo na to, da je učencem nekdo všeč

Ugotovili sva, da imajo največji vpliv na to da jim ne nekdo všeč prijatelji. Tako je odgovorilo 113 učencev, kar je 30%. Sledi odgovor mediji (tv, internet), kar meni 85 učencev, kar je 22%. Odgovor drugo je izbralo 47 učencev. Navedli so, da se sami odločajo, kdo jim je všeč in da na to nihče nima vpliva. Nekaj učencev je sicer še navedlo, da ima vpliv tudi značaj osebe. Pri tem vprašaju so se učenci lahko odločili za 2 odgovora.

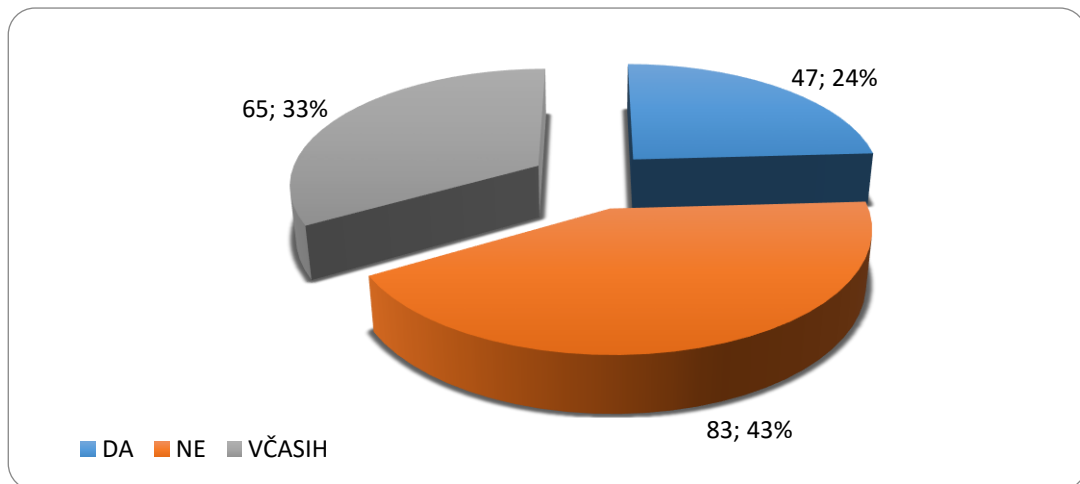
4.1.5 Se poslužuješ različnih diet, hujšaš, zato da bi tvoj videz bolj ustrezal drugim?

Graf 7: Prikazuje, ali se učenci poslužujejo diet in hujšajo, da bi ustrezali drugim

Učenci so v 81% odgovorili, da ne hujšajo, zato da bi ustrezali drugim. Sledi odgovor včasih.

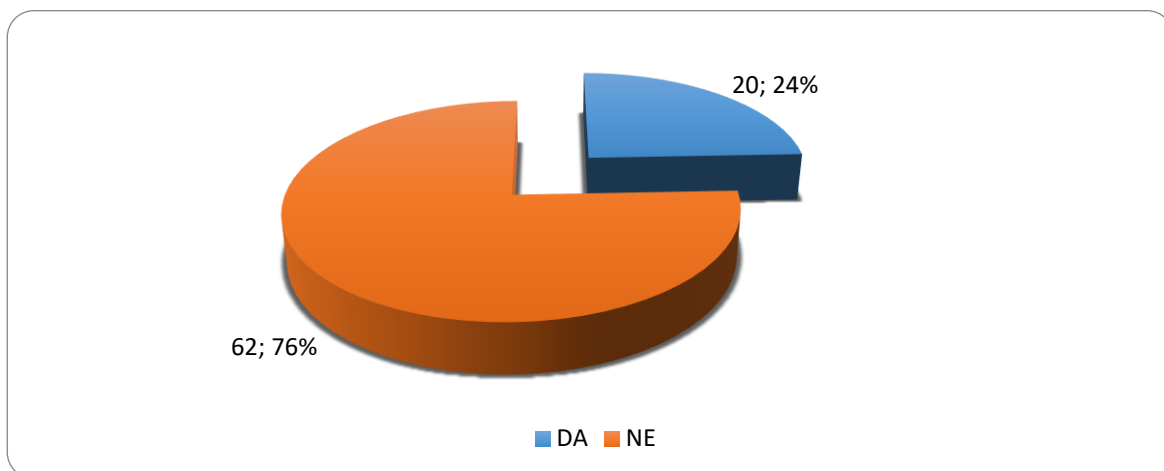
4.1.6 Si pozoren na to, da si oblečen »po modi« in da slediš trendom?

Graf 8: Prikazuje ali so učenci pozorni na to, da so oblečeni moderno in da sledijo trendom

Največ učencev (43%) ni pozornih na to, kako so oblečeni, da bi ustrezali drugim. Sledijo jim učenci(33%), ki so včasih pozorni na to, kako so oblečeni.

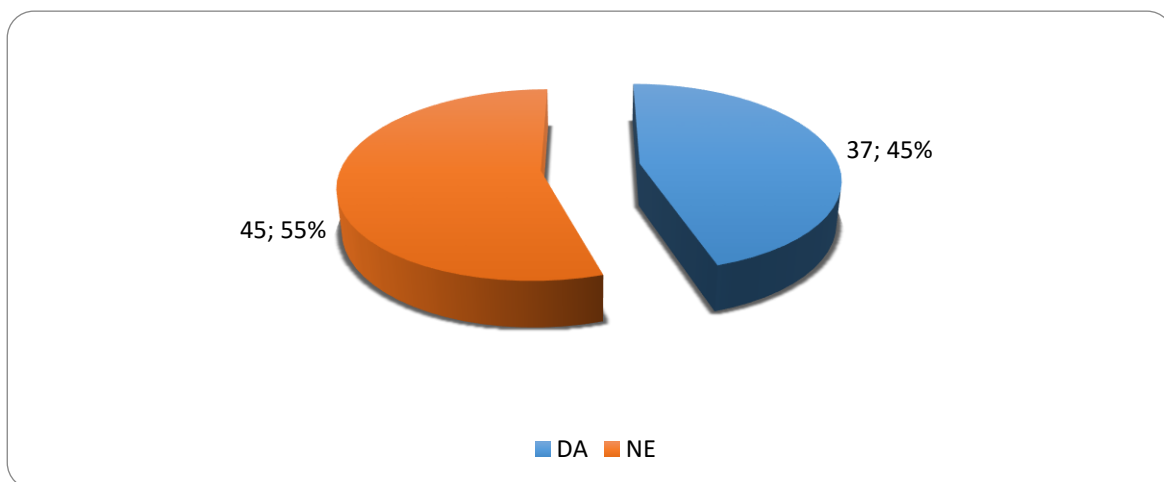
4.1.7 Ali uporabljaš ličila (puder, senčilo za oči, šminko) vsak dan?

Graf 9: Prikazuje, vsakodnevno uporabo ličil pri osnovnošolskih dekletih

Iz grafa je razvidno, da dekleta v osnovni šoli ličil ne uporabljajo vsakodnevno. Kar 62 (72%) deklet je takšnih. 20 (24%) pa je takšnih, ki se ličijo vsak dan.

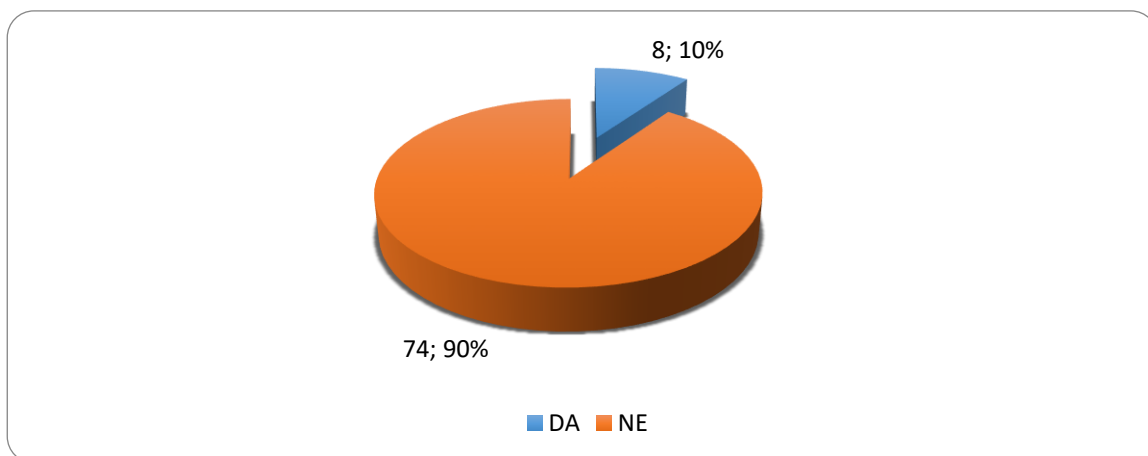
4.1.8 Si že obiskala kozmetični salon?

Graf 10: Prikazuje, koliko deklet je že obiskalo kozmetični salon

37 deklet, kar je 45% je kozmetični salon že obiskalo. Ostala dekleta 55% pa ga še niso.

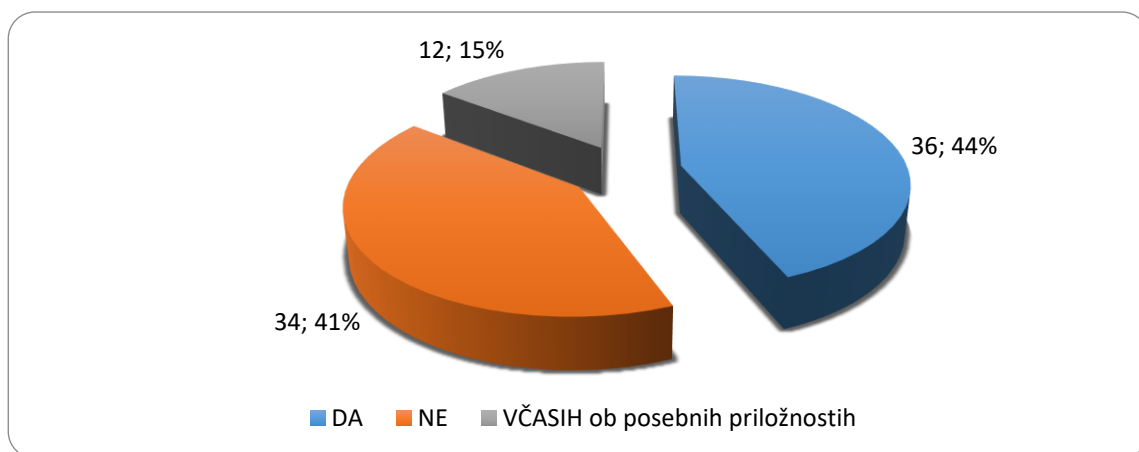
4.1.9 Ali si barvaš lase?

Graf 11: Prikazuje, dekleta, ki si barvajo lase

Iz grafa je razvidno, da si velika večina deklet las ne barva. Takšnih je kar 74 odgovorov ali 90% vseh. Ostalih 10% deklet, kar je številčno 8 pa si lase barva. Največkrat imajo na laseh samo kakšen pramen ali barvo, ki se imenuje preliv in ne škoduje lasem.

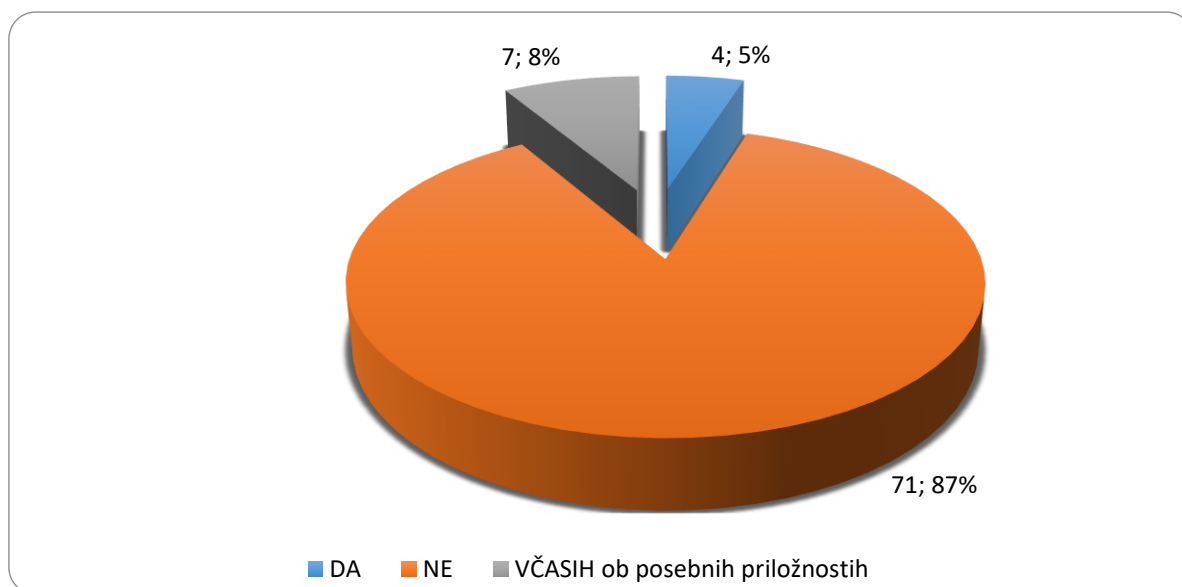
4.1.10 Ali si lakiraš in podaljšuješ nohte?

Graf 12: Prikazuje, ali si učenke lakirajo in podaljšujejo nohte

Učence v osnovni šoli si v zelo podobnem odstotku lakirajo nohte ali ne lakirajo nohtov. Z da je odgovorilo 44% učenk z ne pa 41%. Nekatere (15%) učence si jih lakirajo včasih. Velikokrat so zraven napisale, da si nohte samo lakirajo in ne podaljšujejo.

4.1.11 Ali si podaljšuješ trepalnice, rišeš obrvi?

Graf 13: Prikazuje, ali si učence podaljšujejo trepalnice in rišejo obrvi

Graf prikazuje, da si učence v veliki večini v osnovni šoli ne podaljšujejo trepalnic ali rišejo obrvi. 87% ali 71 učenk tega ne počne. Nekaj malega 5% ali 4 učence si trepalnice podaljšujejo ali pa si rišejo obrvi. Število učenk, ki to počnejo včasih ob posebnih priložnostih pa je 7 ali v odstotkih 8.

5 DISKUSIJA

V raziskovalni nalogi sva na podlagi anketnega vprašalnika, ki sva ga izvedli med učenci od 6. do 9. razreda na osnovni šoli Hudinja, želeli ugotoviti ali je učencem zunanji videz pomemben in kaj je zanje lepota, kaj vpliva na to, da jim je nekdo všeč. Zanimalo naju je ali hujšajo, zato da bi bolj ugajali drugim in ali se oblačijo tako, da sledijo trendom. Samo pri dekletih pa naju je zanimalo, če se ličijo vsak dan, hodijo v kozmetične salone, si barvajo lase, podaljšujejo nohte,.... Izhajali sva iz naslednjih hipotez: H1: Predvidevava, da je učencem zunanji videz pomemben in da je lepota to, da nekdo izgleda lep. H2: Predvidevava, da imajo vpliv na to, da jim je nekdo všeč predvsem mediji (tv, internet). H3: Predvidevava, da učenci ne hujšajo in se ne oblačijo po modi, da bi ustrezali družbi. H4: Predvidevava, da osnovnošolska dekleta ličil ne uporabljajo vsak dan in ne obiskujejo kozmetičnih salonov.

Prva hipoteza, ki se je nanašala na to, da je učencem zunanji videz pomemben in da je lepota to, da nekdo izgleda lep lahko delno potrdiva. Učenci so namreč pri vprašanju ali jim je zunanji videz pomemben večkrat obkrožili ne kot da, čeprav je med odgovoroma zelo mala razlika. Za učence je lepota to, da nekdo izgleda lep, čeprav je tudi zelo veliko učencev odgovorilo, da je lepota to, da se nekdo lepo obnaša.

Druga hipoteza se je nanašala na to, da imajo vpliv na to, da jim je nekdo všeč predvsem mediji (tv, internet). To hipotezo lahko ovrževa, saj so učenci mnenja, da so to v največji meri prijatelji.

Predvidevava, da učenci ne hujšajo in se ne oblačijo po modi, da bi ustrezali družbi. Tako se je glasila tretja hipoteza, ki jo lahko potrdiva. Pri obeh vprašanjih se je izkazalo, da se učenci ne oblačijo moderno, in ne hujšajo, zato da bi ustrezali družbi.

Četrto hipotezo, ki pravi, da osnovnošolska dekleta ličil ne uporabljajo vsak dan in ne obiskujejo kozmetičnih salonov lahko potrdiva. Dekleta v veliki večini ličil ne uporabljajo vsak dan in tudi v kozmetičnih salonih niso prav pogosto. Hipotezo lahko podkrepiva še z ostalimi odgovori na vprašanja, ki so se nanašala na barvanje las, lakiranje nohtov in podaljševanje trepalnic. V veliki večini se osnovnošolska dekleta tem stvarjem še izogibajo ali pa se jih poslužujejo ob posebnih priložnostih.

6 ZAKLJUČEK

Lepota je od nekdaj del nas in je za vsakega od nas nekaj drugega. Na splošno povzeti, kaj je lepota se ne da. Nekateri zelo veliko dajo na zunanji videz, za katerega skrbijo na različne načine. Predvsem ženske se rade lepo uredijo, naličijo,... Nikakor pa ne gre zanemariti lepote, ki izhaja iz nas in jo navzven kažemo na različne načine. Zagotovo pa se notranja in zunanja lepota povezujeta in se nekako dopolnjujeta. Med mladimi je zelo pomembno kako izgledaš in tudi kako se obnašaš. Osnovnošolcem, ki si še oblikujejo svojo lastno podobo je zunanji videz pomemben. Izraz lepota za njih pomeni to, da je nekdo lep in da se lepo obnaša. Se pravi, da sta jim pomembni notranja in zunanja lepota. Vpliv na to, da jim je nekdo všeč imajo predvsem prijatelji in mediji. Medijev tu ne gre zanemariti saj nas na vsakem koraku spremljajo reklame, plakati in druge stvari z lepimi prikazi zunanosti. Osnovnošolci zato, da bi ustrezali drugim ne posvečajo velike pozornosti zunanjemu videzu. Dekleta, za katera na splošno velja, da se bolj posvečajo zunanjemu videzu pa v osnovni šoli še ne gre zaznati. Veliko deklet se ne liči, tudi las si ne barvajo ali podaljšujejo nohte. Zaključiva naj s tem, da je najbolje in najbolj prav da smo v prvi vrsti všeč samemu sebi, da se cenimo in spoštujemo, kajti le tako nas bodo lahko tudi drugi imeli radi. Pa naj bo prav ta misel spodbuda komu, da razišče kaj na temo lepote, ki prihaja iz nas samih.

7 VIRI IN LITERATURA

1. ANOSCIA, E. et al., Umetnost: svetovna zgodovina. Mladinska knjiga, Ljubljana, 2010
2. BODENSTEIN, Katharina: Naravna kozmetika iz mojega vrta. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013
3. CARSTEN, Lili: Lepota skozi letne čase. Ljubljana: Prešernova družba, 2000
4. ECO, U., Zgodovina lepote. Modrijan, Ljubljana, 2006
5. FITLEY, Josephine: Popolni vodnik do naravne lepote: sto lepotnih izdelkov, ki jih zlahka izdelate doma. Tržič: Učila International, 2009
6. HOLLINGSWORTH, M., Umetnost v zgodovini človeštva. DZS, Ljubljana, 1993
7. PRIJON, Lea: Podrejenost žensk v zahodni družbi: Mit, realnost ali kliše? Ljubljana, 2012
8. BORNŠEK, F., Idealne podobe žensk skozi stoletja. Raziskovalna naloga, 2014. Celje. Dostopno na: <http://www.ce.sik.si/raziskovalne/4201403134.pdf> (pridobljeno, 11. 1. 2018)
9. CESAR, P., Vloga športne dejavnosti pri oblikovanju telesne samopodobe mladostnic. Magistrsko delo. 2007. Fakulteta za družbene vede. Univerza v Ljubljani. Dostopno na: http://dk.fdv.unilj.si/magistrska/pdfs/mag_Cesar-Polona.PDF (pridobljeno, 5. 1. 2018)
10. KUHAR, M., Spreminjanje lepotnih idealov. Dostopno na: <http://www.tosemjaz.net/clanki/529/detail.html> (pridobljeno, 11. 1. 2018)

11. POŽUN, M, Telesna samopodoba odraščajočih deklet. Diplomsko delo. 2009. Filozofska fakulteta. Univerza v Ljubljani. Dostopno na:
<http://www.pedagogikaandragogika.com/files/diplome/2009/2009-Pozun-Maja.pdf>
(pridobljeno, 5. 1. 2018)
12. PUŠENJAK, M., Moralno presojanje mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami. Diplomsko delo. 2007. Dostopno na:
<http://www.pedagogikaandragogika.com/files/diplome/2007/2007-Pusenjak-Mojca.pdf> (pridobljeno, 5. 1. 2018)
13. <http://www.gcc.si/wp-content/uploads/2006/11/renesansa.pdf> (pridobljeno, 11. 1. 2018)
14. Vsaka tretja ženska brez ličil ne bo iz hiše pomolila niti svojega nosu. Dostopno na naslovu: <http://www.dnevnik.si/zdravje/1042460900> (pridobljeno 25. 1. 2018)
15. Japonski znanstveniki so odkrili, zakaj ženske obožujejo ličila. (pridobljeno 25. 1. 2018)
16. Pod stresom zaradi ličil. dostopno na naslovu: <http://www.zurnal24.si/dan-brez-licil-bolj-stresen-kot-razgovorza-sluzbo-clanek-151843> (pridobljeno 25. 1. 2018)

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sva Ana in Leja učenki devetega razreda. Pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom Lepotni ideali. Prošiva, da izpolnete anketo. Podatki naj bodo resnični, saj je anonimnost zagotovljena. Že vnaprej hvala.

SPOL: M Ž

RAZRED: 6 7 8 9

1. Ali se ti zdi zunanji videz pomemben?

- a) da
- b) ne
- c) včasih

2. Kaj je zate lepota?

- a) Da nekdo izgleda lep.
- b) Da se nekdo lepo obnaša.
- c) Da je nekdo pameten.
- d) Drugo: _____

3. Zakaj se ti nekdo zdi lep?

- a) Ker se lepo oblači.
- b) Ker ima lepo frizuro.
- c) Ker ima lep obraz.
- d) Ker misli podobno kot ti.
- e) Drugo: _____

4. Kaj in kdo vpliva na to, da ti je nekdo všeč? (obkrožiš lahko 2 odgovora)

- a) mediji (tv, internet)
- b) družina
- c) šport
- d) prijatelji
- e) sošolci
- f) Drugo: _____

5. Se poslužuješ različnih diet, hujšaš, zato da bi tvoj videz bolj ustrezal drugim?

- a) da
- b) ne
- c) včasih

6. Si pozoren na to, da si oblečen »po modi« in da slediš trendom?

- a) da
- b) ne
- c) včasih

In še vprašanja samo za punce

7. Ali uporabljaš ličila (puder, senčilo za oči, šminka) vsak dan?

- a) da
- b) ne

Svoj odgovor utemelji: _____

8. Si že obiskala kozmetični salon?

- a) da
- b) ne

Če je tvoj odgovor da, naju zanima zakaj? _____

9. Ali si barvaš lase?

- a) da
- b) ne

Če je tvoj odgovor da, naju zanima zakaj? _____

10. Ali si lakiraš in podaljšuješ nohte?

- a) da
- b) ne
- c) včasih, ob posebnih priložnostih

11. Ali si podaljšuješ trepalnice, rišeš obrvi?

- a) da
- b) ne
- c) včasih, ob posebnih priložnostih

IZJAVA*

Mentorica, **Simona Mesojedec**, v skladu z 2. in 17. členov Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom **Lepotni ideali**, katere avtorici sta **Ana Košak in Leja Umek**:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljano gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisnimi pogoji projekta Mladi za Celje

Celje, 6. 3. 2018

žig šole

Podpis mentorice

Podpis odgovorne osebe

*POJASNILO

V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorice in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.

